задоволення та актуалізації. Ієрархія потреб справила величезний вплив на сучасний підхід до мотивації в менеджменті. Саме сформульована А. Маслоу класифікація потреб, розташованих певним чином в ієрархічному порядку, на думку багатьох дослідників, залишається на сьогоднішній день найпоширенішою. Автори класичних теорій, а також сучасні теоретики і практики у сфері управління персоналом та загального менеджменту беруть за основу п'ять груп потреб "піраміди", формулюючи нові мотиваційні механізми їх задоволення та актуалізації.

Теорія Маслоу дала багато для розуміння того, що лежить в основі інтересів і дій людей. Керівники всіх рівнів, ознайомившися з теорією Маслоу, змогли переконатись, що мотивація людей визначається широким спектром потреб. Для того щоб цілеспрямовано впливати на поведінку працівників, менеджер має знати, яким потребам вони віддають перевагу і якими потребами керуються в кожний конкретний момент. Водночас украй важливо, як випливає з теорії, дати можливість працівникам задовольнити їхні пріоритетні потреби з допомогою такого комплексу дій, який сприяє досягненню цілей усієї організації.

Після ознайомлення виникає цікава думка: а чи не навмисно можновладці утримують людей на більш низьких рівнях потреб, штучно створюючи дефіцит продуктів, залякуючи негативними новинами, щоб вони не мали можливості задуматися «про високе»? Людей з високим духовним потенціалом неможливо тримати в покорі, і вони стануть прямою загрозою тим, хто наділений владою і затишно примостився біля «годівниці».

То можна дійти висновку, що піраміда потреб Маслоу має сенс існувати адже сама її структура є сталою: незадоволені потреби спонукають людей до активних дій, а задоволені перестають бути мотивацією, їх місце займають інші незадоволенні потреби. При цьому первинні потреби вимагають першочергового задоволення, а після того як вони будуть задоволені, починають діяти вторинні потреби. Але як ми вже побачили з часом одні потреби стають важливішими за інші, а це свідчить про відстніть ієрархї., а сам автор наголошував на жорсткій послідовності при переході від одного рівня потреб до іншого тільки у напряму знизу вверх. Він наполягав на тому, що задоволення вторинних потреб приводить до послаблення їх взаємодії на мотивацію.

1. В. А. Р. Менеджмент / А. Р. В., О. Г. С.. – Київ: Центр учбової літератури, 2011. – 312 с. – (Навчальний посібник). 2. А. А. Л. Мотивація і стимулювання трудової діяльності / А. Литвинюк А.., 2015. – 398 с. – (Підручник для бакалаврів).3. Піраміда Потреб Людини За Маслоу: 7 ОсновнихРівнів [Електронний ресурс] // БізнесСвіт. – 2017. – Режим доступу до ресурсу: https://busines.in.ua/piramida-potreb-lyudyny-za-maslou-7-osnovnyh-rivniv/.

Башак Павло
Науковий керівник – к.е.н, доц. О.І. Білик

ЗОЛОТОВАЛЮТНІ РЕЗЕРВИ УКРАЇНИ

В умовах швидкого розвитку інтернаціоналізації і глобалізації економічних процесів,проблема вивчення золотовалютних резервів займає провідне місце у економічному житті кожної країни, адже в результаті інтеграції національних економік багато важливих характеристик економічного розвитку країн формуються усе більшою мірою під впливом зовнішніх факторів.Останні події в світі показали, наскільки сильним може бути вплив валютно-фінансового чинника на економіку, а також продемонстрували актуальність проблеми золотовалютних резервів.

Мета наукового дослідження – аналіз інформації наданої Міністерством фінансів України стосовно золотовалютних резервів та з'ясування основних елементів структури золотовалютних резервів України.

Вивчення золотовалютних резервів висвітлено в наукових працях відомих учених: Алібера Р., Блекмена К., Вільйямсона Д., Кларка Р., Доунза П., Дулі М.,

У вітчизняній економічній літературі ці проблеми відображені у працях Боринця С.Я., Гальчинського А.С., Журавки Ф.О., Костіної Н.І., Лупіна О.Б., Савлука М.І., Стельмаха В.С., Ющенка В.А. та ін.

Золотовалютні резерви (вони ж – *офіційні резервні активи*) – зовнішні високоліквідні активи, що знаходяться під наглядом держави (Національного банку України та уряду України).

Золотовалютні резерви (офіційні резервні активи) розраховуються в доларах США.

Міжнародні валютні резерви НБУ подаються у вигляді монетарного золота, іноземної валюти та державних цінних паперів

Резерви можуть використовуватися для здійснення міжнародних розрахунків і платежів, покриття дефіциту платіжного балансу, стабілізації курсу

Слід розрізняти *золотовалютні резерви* (міжнародні валютні резерви) та *золотий запас* (золоті резерви) країни.

Золоті резерви (золотий запас) – то є лише частина офіційних золотовалютних резервів держави, що подається у вигляді монетарного золота.

Станом на 31 липня 2019 офіційні резервні активи України становили 21840,2 млн. доларів США, при цьому монетарне золото – лише 1125,6 млн. доларів (5,15% від загального обсягу резервів).

Левову ж частку міжнародних резервів України складають активи в конвертованих валютах (цінні папери, валюта і депозити)

Золотий запас України становить 25 тонн. Це менше, ніж у наших сусідів: Польщі (103 тонни), Румунії (103,7 тонни), Білорусі (46,5 тонни), Словаччини (31,7 тонни). Менші запаси, ніж ми, має Угорщина – 3,1 тонни.

Все наше золото коштує близько мільярда доларів, якщо його сплавити разом, то вийде куб розміром 1х1х1 метр.

Запаси Міжнародного валютного фонду становлять 2 814 тонн.

Якщо ж поглянути на дані Всесвітньої золотої ради (WorldGoldCouncil), то, станом на грудень 2017 року, перша "п'ятірка" країн з найбільшими запасами золота виглядає так:США – 8 133 тонни; Німеччина – 3 373 тонни; Італія – 2 451 тонна; Франція – 2 435 тонн; Китай – 1 842 тонни;

77,13% золотовалютного запасу – цінні папери; 17,25% запасу – валюта та депозити; 0,47% – СПЗ (спеціальні права запозичення); 5,15% – монетарне золото.

Висновки: Глобалізація та взаємна інтеграція світового та національних фінансових ринків обумовлюють необхідність наявності певних елементів, які захищатимуть національну економіку від негативного впливу ззовні. Одним з таких елементів є золотовалютні резерви, які розміщені в іноземні активи та слугують своєрідним буфером для економіки.

1. Козюк В.В. Валютні резерви в глобальних умовах / Козюк В.В. // Фінанси України. – 2007. – № 2. – С. 127 – 137. 2. Міністерство фінансів України [Електронний ресурс] Режим доступу : https://index.minfin.com.ua/ua/finance/assets/2019/ 3.Зарубіжний досвід управління золотовалютним запасом Режим доступу :http://www.economy.nayka.com.ua/?op=1&z=1809

Бобик Тамара
Науковий керівник - к.е.н., доц. О.І. Білик

СПЕЦІАЛЬНІ ПРАВА ЗАПОЗИЧЕННЯ

Спеціальні права запозичення (англ.Special Drawing Rights)- це міжнародний резервний актив, створений МВФ в 1969р., який доповнює офіційні резерви держав-членів. СПЗ мають великий потенціал для того, щоб в майбутньому відігравати головну роль в світовій валютній системі.

Питанню ролі та перспективі розвитку СПЗ у світовій валютній системі приділяється значна увага іноземними науковцями, серед яких: Дж. Сорос, Дж. Стигліц, Дж. Вільямс, Шарміні Курі та інші. Серед вітчизняних науковців, дослідженням даної тематики займались: Лютий І. О., Боринець С. Я., Доліновська О. Я., Наконечна Ю. Л., Шишкін К. І. та багато інших вчених.

Мета- проведення аналізу поняття та ролі спеціальних прав запозичення у світовій валютній системі.

Завдання-дослідження особливостей розвитку світової фінансової системи і місця СПЗ як резервного платіжного засобу.

Сьогодні СПЗ – це мультивалютний кошик із валют економік-лідерів, а саме: Великобританії, ЄС, Японії і США. Вартість спеціальних прав запозичення визначається щоденно. Існує лише у безготівковій формі у вигляді записів на банківських рахунках.

СПЗ були створені МВФ в 1969році, для підтримки Бретон-Вудської системи обмінного курсу. Основна мета створення: подолання парадоксу Тріффіна в межах Бретон-Вудской валютної системи – протиріччя між міжнародним характером використання і національною природою валют. Країні, що брала участь у цій системі, потрібні були офіційні резерви – урядові або центральні банківські капіталовкладення у формі золота і загально прийнятих іноземних валют, які могли б бути використані, щоб донести чисту валюту на міжнародний валютний ринок, з метою збереження його обмінного курсу. Світовий попит на два ключових резервних активи – золото і долар США – довели неадекватність світового торговельного та фінансового розвитку, що мали місце в той час. Таким чином, світова спільно та вирішила створити резервні активи підпротекцією МВФ.

Згідно з статтями Угоди Міжнародного Валютного Фонду(розділ 1 ст.15 і ст.18), МВФ можерозподіляти СПЗ державам-членам пропорційно їх квотам у МВФ. Механізм СПЗ є самостійно фінансово забезпечуваним і передбачає стягнення зборів за розподіл, які потім використовуються для виплати відсотків по авуарам в СПЗ.

Відсоткова ставка SDR забезпечує базис для обчислення відсотків, що нараховуються для членів на регулярних (не концесійних) позиках МВФ, відсотків сплачуваних і нарахованих членам на їхні SDR капіталовкладення, також відсотків, сплачуваних членам на частки їх квотових внесків. Процентна ставка SDR визначається щотижня і базується на середньозваженій величині представляючих процентних ставок на короткострокових позиках на ринках грошей кошика валют SDR.

Висновки:Отже, сьогодні світ переживає переломний період у багатьох питаннях, зокрема це також стосується і переформатування світової фінансової системи. Важливе значення в світовій валютній системі відіграє СПЗ.А саме SDR має досить обмежену сферу використання – таку, як резервний актив, їх головна функція – бути розрахунковою грошовою одиницею МВФ і деяких інших міжнародних організацій. SDR не є